

Strategisk konsekvensutredning av områdene Sørvest F, Vestavind og Vestavind F. Høringsinnspill fra RES Fornybar Norge AS, 12. mars, 2025

1. Generelt

RES Norge takker for muligheten til å gi høringsinnspill på den strategiske konsekvensutredningen (SKU) av de tre områdene Sørvest F, Vestavind B og Vestavind F. RES Norge fokuserer primært på flytende havvind, og vi vil derfor begrense vårt svar til Vestavind B og Vestavind F. Norge er fortsatt i posisjon til å bli et lokomotiv innen flytende havvind, men flere andre land er nå også godt posisjonert. Forutsigbarhet rundt fremtidige prosjekter og områder, som disse utredningene bidrar til, vil bidra til å styrke Norges posisjon som havvindmarked både for utviklere, investorer og leverandørindustri.

Innledningsvis ønsker RES å understreke et poeng vi har tatt opp i tidligere høringer: Forutsetninger rundt tilgjengelighet av teknologi.

Regjeringen har presentert et referanseprosjekt med en turbin på 22 MW og en turbinspenning på 132 kV. Denne teknologireferansen benyttes også i fagrapporten «Kraftproduksjon og vindregime» (Multiconsult og Meventus), hvor det presiseres at teknologien som legges til grunn *«forventes å være moden innen slutten av 2020-årene.»* RES mener det er stor usikkerhet rundt denne antakelsen. Til tross for de åpenbart store kostnadsbesparelsene og sterkt påtrykk om en slik utvikling fra havvindindustrien, har ingen av de store turbinleverandørene signalisert eller bekreftet at en slik vindturbin vil bli gjort tilgjengelig i overskuelig fremtid, spesielt for flytende havvind. Den største turbinen som er montert på et flytende fundament til dags dato er som kjent en 8,8 MW turbin på Hywind Tampen.

I konteksten av overnevnte rapport er spesielt spenningsnivået fra turbinen på 132 kV av betydning, ettersom dette muliggjør eksportkabel til land uten offshore transformering. 132 kV spenningsnivå fra turbinen er ikke å forvente i markedet innenfor tidsrammen for prosjekter omtalt i denne høringen, og realiteten vil være en nettspenning på 66 kV som må transformeres opp før kraften kan føres til land. Dette påvirker kostnadsbildet, samt hvilke områder som bør åpnes for videre utvikling, og hvordan.

I det lengre perspektivet kan selvfølgelig dette endre seg.

2. Vestavind F

Manglende fremdrift på Utsira Nord er kritisk for fremtidig norsk satsing på flytende havvind. Åpningen av nye områder og utlysning av nye prosjekter vil øke Norges attraktivitet som havvindmarked og skape større forutsigbarhet for industrien. Samtidig er det viktig at utredningene ikke forsinkes prosessen med å utlyse og videreutvikle Utsira Nord.

Vestavind F omfatter området for de tre prosjektområdene Utsira Nord, og er omtrent dobbelt så stort.

NVE konkluderer i konsekvensutredningen at kapasitet i området kan økes med en størrelsesorden på 500 til 750 MW, og at dette kan skje ved å åpne for økt kapasitet i de tre eksisterende prosjektområdene i Vestavind F (Utsira Nord) eller ved at et nytt prosjektområde etableres nord for disse. NVE skriver også at kun ett av disse alternativene bør prioriteres, for å begrense den samlede belastningen for fugl.

NVE påpeker også at det vil være gunstig å iverksette undersøkelser som kan bidra til å styrke kunnskapen på konsekvens på fugl og andre deler av det biologiske mangfoldet til sjøs. Overordnet holder de faglige rapportene et høyt nivå, og har til dels bidratt til å avdekke kunnskapshull, som for eksempel på fugl og

flaggermus. For å unngå forsinkelser og bidra til en rask konsekvensutredning og konsesjonssøknad for prosjektområdene, støtter RES økt innsats på kartlegging av konsekvenser på biomangfold, inkludert mulige avbøtende tiltak.

Når det gjelder hvilke av de to løsningene for økt kapasitet departementet bør gå inn for, mener RES at nettilknytningen må være avgjørende for valget. To alternativer er skissert: Enten via Statnetts foreslåtte transformator på Utsira øy (under utredning), eller direkte til land. Som skissert over tror RES en løsning direkte til land er urealistisk, siden en turbinspenning på 132 kV mest sannsynlig ikke vil være tilgjengelig og det derfor vil kreve offshore transformering, som er dyrt. Det meste reelle alternativet vil derfor være en tilknytning til Utsira nettstasjon.

Dette forutsetter selvfølgelig at denne blir realisert. Det er imidlertid usikkert fordi, som Statnett skriver, det forutsetter at minimum to aktører bygger ut 500 MW hver, slik at det totalt blir 1000 til 1500 MW som leveres inn til stasjonen. Som kjent har Regjeringen sagt at kun ett prosjekt på 500 MW vil få støtte på Utsira Nord.

RES mener at det er mest hensiktsmessig å utvikle prosjekter på 500 MW fremfor 750 MW, ettersom støttebeløpet som tilbys gjennom statlige ordninger ikke legger til rette for økonomisk bærekraftige prosjekter utover denne størrelsen. En utvidelse til 750 MW ville krevd betydelig mer kapital uten tilsvarende økning i støtte, noe som ville gjort det vanskeligere å sikre lønnsomhet og finansiering. Ved å holde seg til 500 MW kan prosjektene optimaliseres innenfor rammene av tilgjengelig subsidiering, samtidig som risikoen for ubalanse mellom kostnader og inntekter reduseres. Dette gir en mer forutsigbar økonomisk modell og øker sannsynligheten for at prosjektene faktisk blir realisert. Samtidig kan nettløsningen planlegges for 750 MW, slik at prosjektutviklerne får en opsjon på å utvide kapasiteten på et senere tidspunkt dersom markeds- og støtterammene tillater det. Dette sikrer fleksibilitet for fremtidig vekst uten å pådra unødvendig risiko i den innledende fasen.

RES mener videre at det finnes en god nettløsning for dette alternativet, også i et scenario der kun ett av de tre tildelte områdene på Utsira Nord blir realisert i første omgang: Stasjonen på Utsira kan kombineres med en stasjon for tilknytning av Balder/Grane i forbindelse med elektrifisering av feltet. Denne løsningen er beskrevet i meldingen hvor alternativet er beskrevet som alternativ 3. Anslagsvis vil effektbehovet for å elektrifisere Balder og Grane ikke være større enn 150 MW. Total effekt i stasjonen vil dermed være noe mindre enn de 1000 MW Statnett mener er nødvendig for å gjøre den samfunnsøkonomisk rasjonell. RES mener likevel dette er en god løsning i og med at det gjør en utbygging av ett av arealene på Utsira Nord mulig, uten de høye kostnadene offshore transformering krever for en tilkopling direkte til land.

Løsningen er etter RES' mening den raskeste og eneste realistiske vei til å få realisert ett prosjekt.

3. Vestavind B

RES støtter departementets konklusjon vedrørende Vestavind B. Sett i lys av vår konklusjon på Vestavind F som beskrevet over, er vi imidlertid bekymret for fremdriften av flytende havvind ut over Utsira Nord. Vi oppfordrer derfor Departementet til å be NVE akselerere arbeidet med strategisk konsekvensutredning av de 17 andre områdene, spesielt Vestavind-områdene som ligger nærmest land (grunnet potensiell enkel nettilknytning). Dette vil muliggjøre en hurtig høringsrunde, slik at nye områder kan åpnes i løpet av 2025.

4. Konklusjon

RES vil igjen understreke betydningen av at alt arbeid som gjøres i forbindelse med åpning av nye områder baseres på realistiske antagelser knyttet til teknologitilgjengelighet og dialog med de ulike delene av leverandørkjeden, særlig kritiske komponenter som vindturbiner.

RES oppfordrer videre Energidepartementet og Regjeringen til å påskynde arbeidet med mer flytende vindkraft. Teknologien har et enormt potensial, både som klimatiltak, energikilde og for næringsliv. Mangel på dialog med en næring må ikke være et hinder for åpning av et område, ei heller mangel på kunnskap om konsekvenser på fugl, fisk og flaggermus. Snarere må det være et insentiv for å initiere dialog, til å investere ressurser i å tette kunnskapshull og lære mer. På denne måten kan Norge bli en ledende nasjon når det gjelder utbygging av flytende vindkraft, også når det gjelder kunnskap om konsekvenser og avbøtende tiltak.

Med vennlig hilsen

Eli Rognerud

Adm. Dir

Sign.